૧૬૪૯

ગોપીચંદ ચંદ્રકળા.

નામના

સ્વદેશ નાટક મંડળીનાં ખેલમાં

આવેલાં ગાયનો

પ્રગટ કરનાર

સ્વદેશ નાટક મંડળીના માલેકો

મુંબઇ:-

પારસી પ્રીંટીંગ પ્રેસ

—:o:—

કીમત બે આના

૧

રેહરી રેહરી.

તનસે મનસે મલીનતા દુર કરોજી
એરેતેરે—ખડે તુજ દવાર.
કીજે તું મવાર બધસે લેઉગાર
કામન કુંમાર રે સરદાર
છોડતોહે સબ હમ કહા જાવે ગુનાગાર—રેહરી.
સચા માલીક તું ઓંકાર
હમ હયે લાચાર—જગસે હમેતાર
કાલહીકો ભાર—કરદે પાર
કાટ હમરે દીલકા સબ તું આજાર—રેહરી.

૨

સૂરપતિ મદહર—ગીરીવર કરધર
અજર અમર આપ—પરતોરે પૈયાહો— સૂરપતી.
દુષ્ટનકો કીનનાસ ભગતન કોરખે પાસ
પુરોઆસ જાનીદાસ ધેનકે ચરૈયાહો— સૂરપતી.
કંસકાલ ભગતપાલ સુનહુ ગોપાલ લાલ
સરત જાત સરીતામેં ગ્રહો મોરી બૈંયાંહો—સૂરપતી.
વંદત દીન દાસતેરે ફેરેયેહ કાટદારો
સબદુખ હરોમેરે નંદકે કૈનાયાહો— સૂરપતી.

૩

ઝીનીઝીની બુદનીયા બરસે
સીતમંદ ગતી વહેસમીરન
દામની અંબર દમકે— ઝીની
પ્રબલજોર ત્રીપુરારી અરીકો
તાદીનનમેં ચમકે
બીરહનકો વોહ અતી સતાવત
પારાવારી અતીતન ઝરસે

૪

દુર્ગા દેવી દુખ હરની
અમીત સુખકી દાની તુંમહો
સંસાર સાગર તરની

અખીલ જગકો સુજતી પાલત
પૃલય સમય ક્રોડરની
અતિ અપાર બીચીત્ર ગુનતુજ
જાતનહી કછુ બરની—ટેક

૫

મૃદંગ રંગસે બાજે–
ગાજે કીડકીડધા કીડકીડધા કીડકીડધા— દંગ.
સારીગમ પધસા નીધ પમ ગરે સારે પ્યારે
અતિન્યારે ન્યારે રાજત ચંગ— મરદંગ.
ગોપીચંદ માહારાજ ચરન સીરયે ધરકે
સબહી કરજોરી રહેવે સંગ— મરદંગ

૬

તાના નાદર દરદાની તુમ તાનુમ
તદારે દાની નિત્રુમ તનનનન ત્રીઆનુમ તદારેદાની
નાદર દરદાંની તદારે તદીઅ નદીમ— તાના.
ચલાલીમ યલાલીમ યલા યલાલી માની
લીકિટધુમ કીટીતકધુમ દાની તનનનનનનનદીમ— તાના.
ધાકીટ તાકીટ તકતકતકધીધીકત તત્રાન તકધા
તત્રાન તકધીગધીગધીગ નાકીટ તાકીટ તકથુમ તાના.
તરાનાદીમ તરાનાદીમ તદીઅન તનદરેનાદીમ
આખેર મીલી અસ્થાઇ કેરૂપમે કૈસી મચીહય ધુમ—તાના.

૭

સબ સખીયા મીલ હીયાગાવોરી
શાહકોરીજાવો દીલકો બેહેલાવો
ઘુંગરૂ બજાવો તુમ છનનનનનન— સબ.
ગોપીચંદ આનંદ સદારહો
હોપ્રુલંદ મતિમંદ નહીતુમ
બલબલ મૂરતપર હમજોવતે
સારેગ રીગમ ગમપ મપધ પધની ધનીસા
સાનીધ નીધપ ધપમ પમગ મગરે ગરેસા
બાજત મરદંગ ખૂબ ખનનનનન— સબ.

८

મહારાજ સુનીએ અરજ મહેરબાન
બગીચેમે આયાહય શેરબલવાન—મહા૦
વો કરતા હય જુલ્મ ચમનમે અબી
ઔરડરતે પસુ ઔર માલીસબી—મહા૦
દૌડોજલદી મારો વોનાહોંરકો
બચાવો પસુ આદમી જાદકો—મહા૦

૯

બડા ગજબ કીયા ચંડાલ શરમ નહીં આઇ જરા રે.
કરૂંયે ખંજરસે હલાલ— સરમ.
મેરી રૈયતકો દીઆ દુખ— સરમ.
અબ કયું પાવેગા સુખ— સરમ.
સબ લશ્કર હો તૈયાર— સરમ.
દુષ્ટ સીંહકો ડારોમાર— સરમ.
બીનમારેન બૈઠુંમેરાજ— સરમ.
નહીસીરપે ધરૂંમે તાજ— સરમ.

૧૦

કયા કરે અરે ભાઇ કઝાઆઈ,
કહાઢુંઢે વોબદકાર હાર કરદેવે મીલજાઇ,
એકીસમ તહીયાલાઇ કરકે બુરાઈ,
અબકયા દેવેગે જવાબ આબ નૈનોમે હયેછાઈ
કીયામુજે તુનેતો ખ્વાર ચલજા નીકલ નાદાર
મારૂગામે તુજકોમાર જુતીમારૂ સાડેચાર
તેરીકરૂગા રૂસવાઈ કઝા
હયે અજબ તુમારા લટકા
હોકયુન મીયાકા મટકા
યે ચાર દીનોકા ચટકા
ચુપ મારૂગા તુજકો ફટકા
કયા તુજકો મીલીશાઈ— કઝા.

૧૧

જંગી જંગ જાનાહય શેરકો ઊડાનાહય
મોજ પીરપાનાહય ધુમધામસે

રંગરંગરંગ મચાવો ધૂમ જંગ
તેગકો ઉઠાવો તુમ સાંઢકો હઠાવો તુમ
પૈરસબ મીલાવો તુમ ચૂમ ચામસે

૧૨

ઝાલીમે ખુંખારકો હમ જીસે મારાડાર
જંગીતુમ પુકારો સબ ખુસીકા પુકાર
ગોપીચંદરાજ કાયમ સીરતાજ
ખાલીકસે દુવા હમ માગે એહી હરબાર—ઝાલી.

૧૩

દો જહાન કાતુંરબ હય જરૂર
અજબનુર હયજહુર સદા ભરપુર
હયતુ પાક સુર હયગા તું ગફુર— દોજહા.

૧૪

રૈયત ડંડે દાડી સચીવ અનાડી અધર્મ આચારી
બાલક સૂતતુજ માડી કહેતીહું દાડી પ્રધાન પ્રૌઢભારી.

૧૫

આનંદકી હય બધાઇરે આજ આનંદકી હય બધાઇ
પુષ્પકે કારન ગઇતી ચમનમે વંહાં દેખા જોગી ગુરૂરાઇરે
કહાંકે જોગી કહાંકે બાસી ઉસકા નામદે મુજકો બતાઇરે
જોગી જાલંધર નામ હય ઉસકા સબ દરસન કરને વાહાં જાઇરે
કૌનહય સંગે કહા રહાહય ઉસકે ચરનમે સેવું સદાઈરે

૧૬

પાંસા ભાભા કરગરી કહું તેહાભલો
ઢાઢા મારે એચાર
મકડ કુકડ મા કદો કાળોને કાબરો
સેતર સેડે હુશીઆર
લીંબા કાકાહું મારીતે માને લાડકો
જેમ આખુમા જેર
એકદીવસહુ સેતર સેડવા ન જીએર
મારી માથે કીધો કેર
રાગવ ભાઇહું ગિયોતો મારેહાહરે

હાહુ કરીને પ્યાર
વધાવી લીધો જમાઇ જાણી મુને ખાહડે
જોઇ હહે મારી નાર
અલ્યા છોરાતમે મુરખના છોછોકરા
નહી અકલ તલભાર
મારા જેવાનહી મલ્યા તમોને ડોકરા
જેકરે હુસીઆર
એકહીખામણુ મારી તમેતો હાંભલો
કહું અકકલ નીવાત
એક દીવસહુ ગયોતો અમદા વાદમા
જેથી થીયો પ્રખ્યાત
માણેક ચોકમા જઇને ચોરયા મેરીગણા
તેથી ખાધો બહુ માર
હાર જોડાનો કોટે બાધી મને ફેરવ્યો
લોક કરે પુકાર

૧૭

અરે બાપાન વાર લગાડજરા
કરો મનની માંએ વીચારજરા
મને માડીએ મારેયોછે મારમાર તેથી કરૂછુ હું પુકાર
ગયોહતો માલાનેઘેર
તેથી રાખ્યુ દીલમાંઝેર
કરોહવેમારીતોવાર અતી રાખોછો મુજપપ્યાર

૧૮

અરે બાલન કીજેયે સોકલગાર
તમમાડીને આવીને મરાછુંમાર
હુ કરીસ તમારીવાર વાર ઝાઝોછે મુજ મનમા ખાર
રાઢસાંઢ બની અપાર જયારે ત્યારે કરેછે લાર
જઇનેકરૂ ઠારઠાર પાછી ન કરે તે ઉચાર

૧૯

નારી મારી બહુછે સારી નથી નઠારી તેપ્યારી
જાઉંહુંવારી દારીદારી મુરત કારીથીહારી
મુજદુખહરતા દીલખુસ કરતા મુખફુલ્લ કરતા છેભારી
રીસનવધરતા ક્ષણુનફરતા કદીનલરતા જોઇનારી

રેમુજજાંની છેબહુરથાંની જ્ઞાનીછે નાની પ્યારી
થાઉકુરબાંની સુખનુરાની જોઇહેરાંની જાશારી
મારીઆલી છેરૂપાલા વાલી મુજને છેભારી
ગાલેલાલી છેમતવાલી ચાલીમાછે બહુસારી
મુરખનાં સઉ રાએ તંમેતો
ચુપ ભાભા મારશું અંમેતો
કહુ હીખામણુ તમને ગમેતો
તુજ વાતથી મુજ માથુ ભમેતો
તેથીકહુછુ તનેવાતજોરથી મારીસલાત થસેતારીઘાત જોતા જારી
તેથીકહુછુ તુનેદોસા મારસુ ગાંમથી થોસા ઉડીજાસે તુજહોસા ભારી

૨૦

ક્રપા ક્રપાલ કીજીએ દયાલ દીલરીજીએ
અખંડ સુખદીજીએ નમામી ગુરૂ દેવતા
રેનમેતો ચંદ્રહો ગુરૂદેવમેતો ઇંદ્રહો
જોગીમે મુનીંદ્રહો પાદાંમ સબસેવતા

૨૧

સંકર સદાશીવં ભંમભંમ ભોલા
ડીમક ડીમક ડાક ડંમરૂ બાંજે
નાચત ભુતનવા ધુંગરવાગાજે— સંકર.
ડગર ડગર સબ ગુટતહી ભંગવા
ગંજવા ફુકતગન ઊડાવત રંગવા
બાજત ચંગનવા ગાજત દફનવા
બાંરનમે છારનકે ભરેગોલા— સંકર.

૨૨

સંકર મહાદેવ દેવ સેવકપે રીજીયે
સેવકપે રીજીયે અખંડ સુખ દીજીયે— સંકર
રે ત્રીપુરારી મુરતી તેહારી
જાઉ બલહારી દાસ જાની રહેમ કીજીયે— સંકર

૨૩

જાઇએ જોગી જાલંધરનીરાજા પાસે કરવા રાવ
પડસેમજા વધસેલજા જો સાચો બન્યો બનાવ
તમે છો મોટા સઉથી ખોટા કેસુ. લંગોટા મને જણાવ
મારીસ તુજને જાસુમુજને

હાહાહાહા જાવજાવજાવ— જાઇએ
અમેતો છોરા છઇએ તમારા ખરા દીલથી સુજને ચાવ
ઠીક ઠીક ભાભા અમે અજાણ્યા હવેથી રાખો હમપરભાવ
ચાલો ચાલો ઝુટ કેવુ કટકટ રાખી દેવો વટ— જાઈએ.

૨૪

હોજી ગોપીચંદા હોજી ગોપીચંદા
મતીકે ખુલંદા હોજી ગોપીચંદા— ટેક
દેસ બી દેસમે ડંકા બજાયા
અરીનકો કીએ મંદા— હોજી
રૈયતકો સુખ એસા દીના
કાટદારે નીચ ફંદા— હોજી
આસીસ સબમીલ એસીદેવત
સાહે કરે નંદનંદા— હોજી

૨૫

મૈનાવતી માતા અરેરે હઉના કપાવ્યા ના કરે ચુપ
અમેતો જાંણતા સેભલીરે હવેન હમજો પાકરે ચુપ
જુવો જાલંધર જોગટોરે મઠીસે શરીતા તીરરે ચુપ
રાતને દાડો જાય છે રે પેરીતે નવરંગ મીરરે ચુપ

૨૬

દુષ્ટ માતસીર કલંક લગાયા કામ કીયા બુરા તુને
મરજા જરજા ગરજા સરજા
દીલકો દાગ દીયા તુને
દુષ્ટ જાલંધર ગુરૂ સમજકર જામે ઝહેર પીયા તુને
ડરીનાં જરીનાં તરીના ફરીનાં
જગસે લાજ લીયા તુને

૨૭

પાંસાએ પોક મુકાવીરે રાધવા
લાખેણી લાજ ગુમાવીરે રાધવા
ફુલ્યા કીસમત માહેરાં જે આવ્યો તમારી સાથ
ડોસે દાટજ વાલીયો જઇ ભરી મોટાથી બાથરે રાધવા
લીધા તે હાચુ કહ્યું ને દીધી હીખામણ હાર
ભાભે ભુખે મારીયા ને ફરેયા અતી લાચારરે રાધવા

કેહવાનુ કહુઉ કરોતો કરો દોહાને દુર
સોબત છોડો એહની નેભરો મોઢામા ધુડરે રાઘવા
અલ્યા છોરા તમે હાભલો ને ભુલ્યો મારા બાપ
કોઇદી હવે નઇ કહુ જેહાલો દરબારમા આપરે રાઘવા

૨૮

દીલભર ક્યુ નહી સુરંત દીખાકે દરાકે ગભરાકે મોહે જલાઇરે
બાવરી નાથ બીના અરીએના જારત બારત અતી મોહેરએના
અંગહી અનંગ અતી મોહેકો સતાતે દરાકે ગભરાકે મોહેજ
લાઇરે

૨૯

ધીર્ય ધરો દીલમે માહારાણી અતી બારે ક્યુ તનવા
બ્યાકુલ હોવત કયું અરે જાંની ગભરાવે કયું મનવા
માહારાજા સીરતાજ તુમારે આબુજાવે અગંનવા
મુખમુર જાનાં અછા નહી હયે કરો તનકી જતનવા

૩૦

હેરીસખીપીયા આયેન આયેરે
મોરા ગભરાયે જીઆ હેરી
આંવનકા અભીલાસ દીયા મોહે
સુરત ભોલી નદીખાએ દીખાયેરે— મોરા
રતીપતી અતીમોહે સતાવત
ઉરસે ફીરન મીલાયે મીલાયેરે— મોરા
આંસ હમારી બરલા દાસી
ગમ આલમ કોહઠાયે હઠાયેરે— મોરા

૩૧

કીયુ કરતી ગમકો અયે માહારાની પ્રીતમ તોરો આવત હયે
ચેનસે રેન ગુમાવો આજકી સેજહી હમહયા બીછાવત હયે
રાજસે આજ કરો ખુબ બતીઆં છતીયનસે ખુબ ચાવત હયે
મોજ કરો મનકી તુંમ અપની હમસબ ધરકો જાવત હયે

૩૨

રે દીલદાર કીયુ ગમખાર જાને મન
અજબ તુમ આજહી આજાર જાનેમનં
ચેચેરા કયું ભલા મુરઝા ગયા તેરા

કે મેરા દીલ શીરે હરહબાર જાનેમન
મૈંદીન નાર તુમ સરદાર હો મેરે
હમારે યાર ગલેકે હાર જાને મન
કહો તુંમ નાથ મેરે સાથ અજબ એ વાત
મેરાસીના બના હરતાર જાને મન

૩૩

આજ તખ્તપર બૈઠા પ્યારી તાજ અદલ સરપે ધરકે
કરને કાજ સબ સાજ સમેતે આયે ખેડુતકે લડકે
સબ કહે રાજાજી હમારી સુનો અછી બાની
વારીકે નીકટ લટ જાને હયે માહારાની
સુનો માતા જીને કરી કૈસી યે નાદાની
સબ કહે રાજાજી હમારી સુનો અછી બાની

૩૪

નહી આરામ હયે મુજકો બીના દીલદાર દેખેસે
નહી કાલીબ મેજીયારો મુજે હરબાર દેખેસે
અજબયે ઇસ્કહયેછાયા ધડકતી હયેગી ચેકાયા
જલો સબ રાજકી માયા બીના ગમ ખારદેખેસે
અરે દીલભરન જાવોતુમ ભલા ચહેરા દીખાવો તુમ
સમજ મન ગમકો ખાવોતુમ બીના હમ ઇયાર દેખેસે

૩૫

બટા સીરપે દીયાભારી અરેમા તું વ્યભીચારી—બટા.
સરમ નહી આઈજરા કીયાઅરે કુકૃત્ય
લાજ છોડ દી જગતકી છોડદીયા પુનીસત્ય
કટારી ગમકી મારી— બટા.
ડરીનદીલમે ઇસસે અરે મેનાવતી માત
કયા કરૂલાચારહું નહીતો કરતા ધાત
મેદેતા આગમે બારી— બટા.

૩૬

કયા અછા હયે કલામ
તદબીર સારી તુમને નીકારી
દુષ્ટ જંલધરકો દીજેમારી
કયા અબ દુ ઇનામ— કયા.

લાજ ગવાઇ•મોરીમાતા
કરકે કામ હરામ— કયા.
અબતો ઇસકો ઝહેરપીલાકે
કરદે કામ તમામ— કયા.

૩૭

ભુપર આકર ભુલી પડેયોનર નાહીરટે રસના સેમુકંદન
કામની કેહીકીલોલન મેસઠ બેઠ રહો નાહી છોડત છંદન—
માતપીતા સુત બંધવ હયેસબ પામર તામે ફસાવત ફંદન
કાંન કહયે અવસર જાવત કયુનભજે મુઢ નંદકે નંદન

૩૮

ગુરૂજી દોરજા મુજેમે ભીક્ષા લાઉગા
ચોકા બરતન સાફકર ભોજન બનાઉગા
ઓર દોલરસી લેકર મેપાની ભરલાઉગા
ફીરઅછી તરાંહસે ગુરૂતુમકો નલાઉગા

૩૯

કાંહાગએ ગુરૂનાથ મોહે છાડદયાલા
કાભયો અપરાધ મોરો કેયાગુરૂ દુખાયે
સેવામે કયાચુક પડી હોગી કયાભલા— કાંહા.
કૈસેકરૂં કાંહા જાઊં દેખુવો દરસ
આપકે બીનામે મરૂ કાટકે ગલા— કાંહા.

૪૦

સભી જાન જગત વેહેવાર રેનકા સપનાં
તુમકાહેકુ કરતહો યાર ભુલી કલ્પનાં
નીજ માત તાત દારા સુત ભગની ભ્રાતા
વોંહ શભી સ્વારથી કાજ પરસ પર નાતા
એક રામ ભજનબીન ઓરનહી નીસતારા
ગુરૂજ્ઞાન ગ્રહોતુમ ઉતરો ભવ જલપાર
સિરકાલ અચાંનક ખબરનહી એક પલકી
કિયું કરતેહો અભીમાન આસનહી કલકી
યેછોડસભી સંસાર રામકુ જપનાં
સભીજાન જગત વેહેવાર રેનકા સપનાં

૪૧

હરી ભક્તિ કરનાંરે પલકમે હોવેગા મરના
અહો અજીજો રદયે કમલમે હરી ભક્તિ કરના
કાકા માંમાં કુટમ કબીલા છોડચલે પ્યારે
સપનેમે જયુષ્ટી હોતી એસા જગસારે
ધાંમધરા ધનમાલ ખજાના આખર નહી અપના
એકદીન સબછોડકે જાના મટીમે ખપનાં
કામ ક્રોધ મદ લોભનરખના કરનાં સુકૃતકો
એક નીરંજન નામ સુમરના ભવજલ તરનેકો
જુઠ જગતકી છોડઆસનાં જા સતગુરૂ ચરનાં
અહો અજીજો રદય કમલમે હરી ભક્તિ કરના

૪૨

તુંહી હર તુંહી હર પ્યારે
ભગત તેહારે સુમરંન કરતે કાપતાપ હંમારે— તુંહી.
વીસ્વનાથ જગતેશ વિશંભર ઔર તુંહી ઓકારે
મતી હમારી જલ્દ સુધારી દેતીપુરારીહારે
સ્તુતિ કરત હંમસારે— તુંહી.
અતીકરતે હમ સબલાચારી દીનતા હમારી દેસબટારી
કામક્રોધકો દેઅબારી ભવજલસે તું લે ઉગારી—

૪૩

સખીયાં સારી લોકર ઝારી સુદરવારી સેભારી
ફીર ફીર પ્યારી કેસ સમારી અતી ઉજારી દોજારી
જાઓ મતહારી દીલહુસીઆરી રખલોનારી તુમ સારી
અતર અનાર ખુબ હયેમજેદાર કરે દીલકો કરાર સબ કરો તૈયાર
બદનઉજાર પેચીરસે સમાર સબઝવેર ઉતાર રખો બાજુપેદાર
મોતન કેહાર નૃપ કંઠહીમેદાર સબ કરો સૃંગાર અતી કરહીકે પ્યાર

૪૪

કિયું અંહકાર કરેનર મુદહી દેહકો નાહી ભરોસો ધરીકો
આઇ કુરયો અવનીપર તું નર જીત સકયો નહી ક્રોધ અરીકો
સીતલ નાંમકો છોડ દહી પુની લેવત કામની આગ્ય ખરીકો
મુરખતુ નીસદીન સદાસુખ સેમનવા મતભુલ હરીકો

૪૫

રોવત કાહેહો
મોરીમાત સચીઆત કહેતુ આજ
રખનલાજ પાય પરૂ કર જોરી— રોવત
તનમન કયુ જરત જાત નેનન કયુ ઝરત જાત
આહા કયુ ભરત જાત ભીજત દેગોરી
માન મોરારી

૪૬

પ્યારે બેટા મોરી બાત સુનલે
દેખ ચતુરાઇ તોરી ચીંતા મોહેછાઇ— પ્યારે
સંમશ સી સુરત તોરે પીતાકી
જલબલકે હો ગઈ છારી
છોડલાલચ માલમતાકી
ત્રીપુરારી ભજ ત્રીપુરારી— દેખ.

૪૭

અહાલેકજાગે ગુરૂજી અહાલેક જાગે
કોનકીસીકા બેટા ગુરૂજી— આહા૦
સબ સંનસારકુ છોંડદીયા ઓર રાજપાટ ત્યાગે
સેવા સુમરન કરના નીસદીન રહેના ગુરૂ આગે
કામક્રોધ મદલોભકો તજદે તજદે અનુરાગે
આદી પુરસ એકનામ રટેસે કુકૃત્ય ભાગે
સદા (ખુસી)મે રહેના નીસદીન મધુગીરી માગે
ગુરૂ જલંધર ચરન કમલમે સદા રહેના આગે

૪૮

ભંજંન દુખ રંજંન મુખ શીવશંકરા
શીરપે ગંગ ઊમીયા શંગ શોહતે હરા— ભજન.
રૂંઢનકી કંઠનમે રાજતીલરા
ડંડપે ભૂજંગ ખૂબ ડાલા ઈસ્વારા
જગત નમે નામ આપ ચંદ્રશી ખરા
ચંદા નંદા ગ્યંદા પાસહીતેરે
બનકે ચેરે રે દીગંબરા— ભંજન.
બૈઠતેહો સદા આંપ મૃગ ચંમરા

અંબરકે દાસ બની રહત અમરા
સદાકાંપ રહેતાહયે દેખી જમરા
મેરા ફેરા બેરા કાટહી દારો
મોહે ઉગારો જાની શંચરા— ભજન.

૪૯

અરે પુત્ર એસા કીયાકયા જુલમ
દુખાયે ગુરૂકોનઆઈરહમ
તેરા દીલયે કૈસા નીરદય હુવા
ગુરૂ જાલંધરકો ગીરાયે કુવા
તેરે કુલકું અબતુને દીયા કલંક
નકુછ બીરખીતુને અપની શરમ
ઐસા કીસને તુજકો સીખાયા કરૂર
કહે સચ મુજકું હુવા કયા જરૂર

૫૦

કયું અયે માત હમસે ફીરાઈ નઝર
તું ચલ હીયાસે હો દુર અબજુ દતર
ખફા કયું હોતેહો તુમ હમપર
સરમકર સરમકર જા હીયાસે મર
મે બેટાતેરા તુ દુસમન મેરા
હુંગામેચેરા કાટ જંમકા ફેરા
ઝુકાકે ખડા તેરે કદમો પેસર
સરમકર સરમકર જા અબ મર
હુંગમે ખબર રખ ઔકો ખતર
હયે છોટી ઉમર હયે તેરા મકર
કુવેમે ગીરાયે ગુરૂ જાલંધર
સરમકર સરમકર જા હીયાસે મર

૫૧

જાતું જંગલમે હો બચ્ચા જાતું જંગલમે
રામનામકું રટલે દીલમે કયુંકે કાયા પડત એક પલમે—જાતું.
ગુરૂ જાલંધરકે અહોચરના કરેતેરા જન્મ ઔર મરના
યેસંસાર સમુદ્રસે તરના બુડમતી છલમે
બાત હમારી માનતું મનમે
ચેત અરે ચાતુર અક્કલમે જાતું જંગલમે

૫૨

અફ્સોશ હાયે મુજકો પસેમાન કીયામાત
શહેર બંગાલા છોડા હેરાન કીયામાત— અફ્સોસ૦
માસુકે પરીઝાદશી હરદમ કરેગી ગંમ
સનમ સેબહમ છોડાકે નાદાન કીયામાત—અફ્સોશ૦
અબતો હએ લાઝીમ મુજે જોગસે બૈઠું
મેનાવતી હમપે તુને એશાન કીયામાત—અફ્સોશ૦
ગુરૂ જાલંધરકે અભી પાશ જાઉમે
(ખુશી) સે અબન બૈઠના પ્યારી હરઆનમાત—અફ્સોશ૦

૫૩

દીનહુ બાલસીરપે કાલ તજદે રાજકી ઝંઝાલ
કાટદે જવાળરે
રહો સદા હમપે કૃપાલ મત કીજે મોહે બેહાળ
યે સંસાર મેનમાલ ગુરૂદયાલરે
જાવત છોડ રાજચાલ

૫૪

ખ્વાબ મીશલે ખલક હએ ખાલીક શચા નામ હયે
સભી છોડ દુનીઆ જાતાહું માલેકશી અબકામહયે— ખ્વાબ૦
શહેર બંગાલા ચંમન સુંદર રહો મેરા વતન
સભી છોડકે મે જાતાહું લોઆખરી યેકલામ હયે— ખ્વાબ૦
શદગુરૂકે સબદોમે રહેના ઉસીકે કદમોપે
અશલ ફકીરી એકલે આલેકશે આરામહયે— ખ્વાબ૦

૫૫

અમર કરો ગુરૂનાથજી
પેહેલા પુતલા જલગયા દયા કીજે દયાલજી
દોશ અતી દીનકે ક્ષમા કરો જાનીકે બાલજી— અમરકરો
દુસરા પુતલા જલગયા ભયા છાસ્ત મામજી
અરજ કરૂ મુની આપકી અબતો દીજે આરામજી— અમર૦
તીશરા પુતલા જલગયા આપ બડેહો દાતારજી
લક્ષ ચોરાસી કીફાંસીકો કાટદારો એઠારજી— અમર૦
ચોથા પુતલા જલગયા સીરકાલકો જોરજી
ફારદારો દુષ્ટનીચકો કામક્રોધજો ચોરજી— અમર૦

પાંચવા પુતલા જલગયા એ સંસાર અપારજી
ત્રસનારૂપી સરિતા હમે બહ્યોજાત ઉગારજી— અમર૦
છઠા પુતલા જલગયા ઉભા કર પોકારજી
ચરન પડા ગુરૂદેવકે અબચાહેશો મારજી— અમર૦
શાતમા પુતલા સ્થીર રહા અમર હો ગઇ કાયજી
(કાન) કૃપા હમપેકરી લગી આગ બુજાયજી— અમર૦

૫૬

અતી ક્રોધમતી કીજે દિનપે દયાલ
ક્ષમાકરો દોષઅરે જાનીબાલ— અતી.
ચુકભઇ હમસે ગુરૂરાજા બચાવો મોહે મુખહીકે કાલ
રાજકાજ સબ છોડકે આયા
ગુરૂનાથ દીલતુમ શોરે લગાયા
શરને તરને કરને
જરંને મરને બરને આયા ભૂપાલ— અતી.

૫૭

સુન પ્યારે ચલજા પદછોડ હમારે
મતમાર આહકેનારે હમકે તે સબ શમજારે—સુન.
રાજકાજ શમાલના રૈયતકોદે સુખ
સંતનકી સેવા કરે મીટેગો ભવકો દુખ
ઘરબૈઠ ગોવીંદ ગુનગારે ગુરૂકહે તે સબ સચારે
મતગંમ ખારે—ચલજા પદ છોડ હમારે.
જોગી હોના કઠિનહયે કોમલ તેરી દેહ
કયુતું શહેગા બંનમે ગ્રીષમ તાપ અરૂમે
એહ જોગઅશી કીધારે મત દુનીઆકું તું હશારે.
દુખ શીર ભારે ચલજા પદ છોડ હમારે.
ગુરૂઆયા મેં છોડકે શેહેર બંગાલા રાજ
એ સંસાર સમુદ્રસે બુડત રખલો ઝાજ
અબ જગસે દીલ ઉઠારે તુમજેશો ગુરૂ મીલારે
લગાદો પારે—ચલજા પદ છોડ હમારે.

૫૮

સરન તહારે રીઆજ આયેરી દાતા—શરન.
દીનપે પ્યાકરો જાનીદાશ તેરેપાશ

મુજેહ્દરો મેરકરો મુનીરાજ રાજ— શરન.
સંશારકો છોડતોડ પ્રીત શબેઆયા
જાનો બાલપે મયાલ જોગદોજે તતકાલ
કરોને હાલ સુધારો કાજ— શરન.

૫૯

મોરેપીયાન આયે આજરે સખી જાવેનાહી રૈન
દીપક ચહેપતંગકો ચંદાચહે ચકોર
મુગ્તા ચહેમરાળકુ મેઘનકુ ચહેચોર
જલજાવે મોરાસાજરે સખી ભાવે નહીરૈન
ફડકત અખીય નહયમોરી ધડકત છતીયન આજ
ઉછલત જોબન જોરસે બીનછત્ર પતી સીરતાજ
ભાવેનહી યે સમાજરે સખી જાવેનાહી રૈન

૬૦

અતી બ્યાકુલ હોમતી પ્યારીં કટ જાવેગી તેરી આજારી—અતી.
મતકીજે ગમકો અયે માહારાની મીલજાવે તુજકો તેરાજાની
કાયમ ઈસકી રહે મેહરબાની આશીસ યેહી હમારી— અતી.

૬૧

અહલેક જગાયા બાઇ ગોપીચંદા આયા હ્યાંઇ
ભગવા બનાયા બાઇ સીરકો મૂંડાયા બાઇ
સીંગીકો બજાયા બાઇ સ્નેહીકો હડાયા બાઇ—અહલેક.
જારીઓ દદ દારી મારી કરૂંગી એજારી મોહેનજાને તું નજાને
મેં ખાલકો ખીચવાઇડારૂં પએછાને નપએછાને
કોપમતો કીજેમાત મારૂંગામેં તોહેલાત
સચ્ચે સચ્ચી કહેતી બાત ચુપરહે તુંકમજાત—અહલેક.
યાર કરકેપ્યાર ગએ હએગે વોશીકાર ઉસ્સે નજાને તું નજાને
તુમેરેદીલ ઓદારકો કયાપએછાને નપએછાને
જોગીખડે હએંગેદુવાર મતીકરતું શોરોશાર
ચલોદેખેં જાકેબહાર મારૂંગી મેં તોહેમાર
કરોમતીગમ તેરા લેલૂંગી દમ
ગુસ્સા કીજીએ નરમ મોહેમીલંગે સનમ
જાઓ જાઓ જાઓ હયાંસેદીલકો અતિજલયા—અહલેક.

૬૨

મએ દીનનારી સૈઆતેહારી હમપેજરા કરમકરદે
અતીદુખીઆરી કરતી લાચારી દીલદાર રહમકરદે
નારીપ્યારી હયાંસેજારી ઇસ્કો મેનાહી હજમકરદે
સબસૂખખ્વારી લગેઅંગારી મૂજેનઅબ પ્રીતમકરદે
રાજનતેરી બનકેચેરી રહુદુરતુ ગમકરદે
સાજનમેરી લેશુદ્ધએરી ટુકનઝર સનમકરદે
જોગણીમાતા છોડયેમાતાં દીલસે ગમબદંમકરદે
લેખબીધાતા તોડાયાનાતા મનકોઅબ કાયમકરદે
જાનીબાની સેજામાની મહેરબાની કયું કમકરદે
જ્ઞાની હોકરજાના હોતો સરયે મોરા કલમ કરદે

૬૩

ગરચેહએતુહુર નહી મૂજે હએ જરૂર ચલમેરેસેદુર સુનનારીઅરે
ઇસ્કેકોમેભરપૂર નહીં બનૂચકચુર મતીકરતું હજુર એનારીઅરે
મોરીખતા દીજેબતા
યારવફાદાર મતીકરતુંલાચાર અતિહુંમેંદીનનાર મતીજારીઅરે
સબીગુલોઝાર તેરેબીનાલગેખ્વાર સબઉજડદયારે અંગારીઅરે

૬૪

નજાઓ પ્યારા પ્યારા ઉરનકેહારા નજાઓ
કુલકેઉજારા નનેનોસેન્યારા નરહો હરબારા—નજાઓ.
આંખનસે ઝરતનીર કંપત મોરો સરીર
કાટોઆજારા હમારા ઓસારા મેંહુ નીરાધારા--નજાઓ.
પ્રીતમ પ્યારી પ્રીતકો તાડેમતી એઠાર
મએદુખીઆરી આપબીન ઝુરમરૂં ગીયાર
યાર હમારે જરા રહેમ કીજીએ ચરન પડીદાસી
હમેસુખ દીજીએ— પ્યારા.

૬૫

તરલ નૈનતરૂની તરૂન તીવૃન કીજે મુખ
દધીસુતા પતીકો સુમરના મીટગો ભવકો દુખ
રતીપતીકો તજદેદીલસે ભજલે મનસે નાથમુકુંદા
કામક્રોધમદ મોહકો મનસે ઝટક પટક આવારે
તનહી પતન એકદીનહી હોવે
તાસે રહીયે નંદકેનંદા

૬૬

સૈયાં મોહે છોડકયુંચલે જામારકે ભલે
છતીઆં તોજલે કભી સીર દુખયેટલે— સૈયા.
મ.ત તાત જાતસે મોહે છુડાઇહાય હાય હાય હાય
મતકીજે નિરાધાર નસાર લીજીએયાર દુખકોભાર
મતકીજે મોહકો લાચાર યાર મતીમોહે તુંબાર કાટોયેઆજાર
સૈયાબીન કટેનહી રૈનભાવેનહીસૈન દીલકોનહીચૈન જાવે નહી રૈન
રેકીસસે કરૂં બૈન અતીસતાવેમેન અબનકહુકેન
પ્રીત રીત ચીતસે મરોર કયુ ચલે— સૈયા.

૬૭

બૈયાંમોરી છાંડદે રે ઓહઠીલીનારી
માન કહેનામોરા તોરાજીયરવા
મતીઅતી બારતું હઠીલી નારી— બૈયા.
ઇતની કહું મોરો માનત નાહી
બારબારમોહે બીલગબીલગ કયુંકરે લાચારી—બૈયા.

૬૮

પીઆપ્યારે આજરહો તુમ રાત
ચુકભઇ હમસે કયા સાજનરે
ચિત્તસેન સૂજકો ચાત— પીઆ.
છોડ મોહે કયું જાવત બાલમરે
કયુંન કહો સુભ બાત— પીઆ.
આપકે ખાતીર સબકો છોડારે
માત તાત રૂજાત— પીઆ.

૬૯

હાયહાય ગોપીચંદાને કામ બુરા કીઆ
ગોપીચંદાને કામ બુરા કીઆ
દાગ દીલપે વોકારી દેદીયારે— હાય.
રાની ચંદ્રકળા તેરી પ્યારી
તેરે બીના સદા દુખીઆરી
અબ કીસસે કરેગી વેયારી— હાય.
ભેખ રાજાજી તુમતો ઉતારો
સોકાનીમે મતી તુમ બારો
નાથ જાના પેહલે તુમ મારોરે— હાય.

૭૦

છાડ ચલે સખી બાલમમોરે
જાહુકે કારન સ્નેહીકો છોરે— છાડ.
બેદરદી બાલમને મોહે છોડી
અમીત પ્રીતકો પલમે તોડી
બીછડ ગઈ સખીયે મેરી જોડી
યાર મીલાદે પરૂપાય તોરે— છાડ.
આગ લગોયે ગુલે ગુલસનમે
આગ લગો બીન યારયે તનમે
જોગન બનજા બેઠુગી બનમે
યે સંસારકો આગ લગોરે— છાડ.

૭૧

ભાવધરી ભગવંત ભજેનહીં આયો યૈ સોજાયો
કામ ક્રોધ લોભ નમે મુંઢન જોનપ્રુજ ફસાયો
નાહી સુખ પાયોરે નહી ગોવીંદ ગુન ગાયો
રામનામકો ભજલે મુરખ જાત અરે કયું બહાયો
ચાતુર ચેત અચેતહી ચિત્તએ આઇકહાતુ કમાયો રે
ભૂલી લોભાયોરે નાહી ગોવીંદ ગુન ગાયો રે

૭૨

અરે કયું છોડ ચલે સરદાર
આપબીના હમકો લગેગા ઊજડાસબયે દયાર
ઝુરમરેગી રાનીઆ સબ મહેલકે દરમ્યાન
રહોયહાં દીનજાનકે ઓર છોડદીજેયે હધ્યાંન
કરેગી કીસસે અબવો પ્યાર— અરે.
બેહન તુમારી બનેબાવરી સુનકે તુમારી બાત
ભેસ તુમારા દેખકે ભગવા કરકે મરેગી ધાત
હસીકી લેના લાઝીમ સાર— અરે.
કોનખતા સબકી ભઇહએ કહો અરે સરતાજ
કોનદુભાવત આપકોહએ છોડતહો કયુંરાજ
અરેહમ હએગે સબ લાચાર— અરે.

૭૩

શાથ લે જાઇયે વગર મરજાએગે
હીજમે કબતક ભલા ગમખાએગે શાથ
રાજતુમ શર તાજ હો પીર આપકા
બાંદસા અહેરા કુહાંહમ પાએગે શાથ
શેહેર બંગાલા ચમનશાહય સભી

છોડ ગુલે શેહરાસે દીલ બહેલાએગે શાથ
આતશે ફુર કતસે હમ મીસ કીસબી
ખાતેહયે અપની કસમ જલ જાએગે શાથ

૭૪

ખ્વાબમેં સૂરત દીખાઇ આકે બીરાદર
સેજસે મોહે જગાઈ આકે બીરાદર
ભેસ બના ભગવા ચલે સબસેહી મૂખમોડ
મૂજકો અતિ હયેજ લાઇ આકે બીરાદર
હોવેગા ગર ખ્વાબચચ્ચા મરંગી મેં ઝુર
બાવરી અતી બનાઇ આકે બીરાદર
હોગી ખુસી કબ મૂઝે જલ્દ કહે દાયા
કબી ન મોહે હસાઇ આકે બીરાદર

૭૫

બનો મતિ અતિ બેચેન ધીર્ય ધરો દીલમે
અતિ દુખીઆરી બનો મતિ પ્યારી
નિરસે ભરો મતી નૈન ધીર્ય ધરો દીલમે
મએ દીવાની બની સખીરી છાયા સબજાગમ
બાત સચ્ચી હોગી તો છોડું મેરા દમ

૭૬

સુન બાંદી હકીકત સારી
જા છોડ ચલા જા હમારી
હએંગી મસ્તાન તેરી હએ વાનોકી સાન
બની બાવરી નાદાન અક્લન હુસીઆરી સુન૦
બાંદી કયું કહે તારી ચલ જા અરે ભીખારી
મારંગી તોહે પએજારી અતી હોવેગા તું ખ્વારી. જા છોડ૦
ભગવા બનારી ગોપીચંદ હયાં આ યારી
ખબર હમારી સારી કહે દે તું આ વારી સુન૦

૭૭

બુરા હુવા બાઇ કીસમત ફુટી આસ હમારી ટૂટી
આસ હમારી ટૂટીરે બાઇ આસ હમારી ટૂટી
બીર તુમારે બનકે ફકીરા ધીર હમારીં છુટી
નૈનનકો લીયા લૂટીરે બાઈ આસ હમારી ટૂટી
દરપે ખડે પૂકારત હરહર પએરમેન હએ જુતી
સીરકો મરેગે કુટીરે બાઇ—આસ૦

૭૮

ચૂપકર ચૂપકર ચૂપકર ચૂપકર
દુષ્ટ ચૂપ હો ચલ નીકલ હયાંસે ચલ
મત બતા તું શીકલ તેરા કાઢુંગી સર ચૂપ૦

મેરે ભાઇકો દદદા કહેતી હય કયા
જુઠ કહા અગર તેરા કાટુંગી સર
જારે હયાંસે જાઅબમર જૂ૫૦

૭૯

અરે બાઇ જરા હમપર રહેમ કર
મેં કહેતી તુમકો સર બસર
વો આકે ખડા અપને દરપર
ગર જુઠ કહું તો કાટો શર—અરે૦
ભગવા બેસ બના નામવર
ગોપીચંદ આયા હયા ચલકર
જરા રીસ મતી હમરેપર ધર
જીસકે સરપર ધરતેથે છતર
વો પૂકારત બાર ખડા હરહર
તુમ દેખો ચલકે અપની નઝર—અ

૮૦

હાય ધડકત મોરો મનરે
સુનત સુનત મોરી છતીઅન ફરકત
જીઅરવાડરપે થરરરરર તન ધડકત
લરજ લરજ કરૂં અરજ તેહારી પાએ પડું ભાઇ સુનો હમારી
છોડ દીજે બાના તુમ બડે હોજી શાનાં
મારે સોતનીયા તાના પડું તુમારે ચરન

૮૧

અરરભાઇરે છોડકયુ ચલે
અજબછતીઆં આજતોજલે
આપકેબીના કયા અરે કરૂ
પ્યારેભાઇબીન ઝેરખામરૂં
ગુરૂ આપકા કયું ન મરગયા
કાન ફાડને આઇ નમયા

૮૨

જુઠ જગતકી છોડવાસના
બેની કલપાંતકો હીતજના
ગુરૂદેવ જોહય દયાધના
ચિત્તસે ઉસ્સે સદા સુમરના

૮૩

જમાના આજ બદલા હમસે ભાઈબી ન તેરે
કટે કચુ જીદગાની ગમસે ભાઈબી ન તેરે
તોડકે આસ ચલે છોડ મોહેકો અરે તુમ
બીગાનો કીત રહા મું મોડ ચલે હાય અરે તુમ
નહી બચનેકી તેરે હીજમે યે બહેનમા જાઇ
મે ખાઉ ઝેહેર કાટુ સર ન પાઊ ચૈન અયે ભાઇ
મરે માદરવો તેરી તુજકો છુડાયા ઘરબાર
મરે સદગુરૂ તેરે તુંજકો છુટાયા દરબાર
છુટુ આફતસે મરૂ દમસે ભાઇની નતેરે
દીલ લગાતા નહી સનમસે ભાઇબીનતેરે

૮૪

કુરબાન તેરે નામપર હરબાર યા પગ્વરસદા
લાચાર હું મે ખ્વાર હું નાદાર હું રહેમ કર સદા—
સબરાજ પાટકો લેલીઆ લીબાશે ભગવા દેદીઆ
તન્હા મુજે સબસે કીયા ઓમાલીકે ખાવરસદા
મૈં આયા તેરી રાહમે છુટાસબી કીયા હસે
અબર ખતેરીનીં ગાહસે સબ દુખકો મેરેહર સદા
છોડા સભીયે કારોબાર માલો મુલ્કો વોગુલઓઝાર
આપતો દાતા રહો મુજે બક્ષદે હસર સદા

૮૫

સુરભી સુતકે પતિકો ઊચરો બનમે તનસે મનસે સુમરો
દુખકો હરો સુખકો કરો કાળસે લરો કામકો પરો કીજીયે ખરો
જગસે ડરીએ ભવસે તરીએ જમસે લરીએ મતીરે બરો સુર૦

૮૬

ગોપીચંદાયા જગમે તેં અમર કીના નામ
કામ ક્રોધ મદ લોભકો મારી કારી ડારે દામ
કીરતાર હરબાર સદા દીલદાર રહે મૂદામ
ગુરૂ જાલંધર સુંદર તોહે અચલ બતાયા ધામ
નીતી સજના અનીતી તજના ભજના સીતારામ
આશીશ સબ હમ મીલકે દેતે તુજકો શુબો શામ
હાલ જવાલ રાલ કાલજવાલ, સાલ બાલ ગયા તત્કાલ
ચરનદાસ સરનપાસ હએ કરો નેહાલ—ગોપી૦

સમાપ્ત.